

ЗВІТ
про роботу громадської ради за 2023 рік

35 членів ГР – представників ІГС;

8 Комітетів ГР які за напрямками відповідають основним напрямкам державної екологічної політики.

29 експертів Комітетів ГР.

9 засідань Комітетів ГР та консультаційних нарад з Міністерством.

4 засідання за участю представників Міндовкілля, Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування, Держекоінспекції, Мінекономіки, Департаменту екології та природних ресурсів Дніпропетровської ОВА.

48 звернень до органів влади за результатами схвалених рішень на засіданнях.

За 2023 рік:

- Здійснення громадського моніторингу та участь в документуванні екологічних злочинів рф.
- Участь в розроблянні НПА щодо збитків завданих військовою агресією рф.
- Робота повноважених представників у складі Оперативного Штабу, який діє на базі Держекоінспекції.
- Підготовка рекомендації по вдосконаленню системи державного моніторингу довкілля та розрахунків збитків завданих довкіллю внаслідок військової агресії рф.
- Участь в громадській оцінці наслідків дій російських окупантів по знищенню екосистеми навколо Запорізької АЕС.

Голова

БЕРЗІНА Світлана Валеріївна	ВГО «Жива планета»	svitlana.berzina@gmail.com 067-219-82-00
--------------------------------	--------------------	---

Заступник голови

НЕЛІПА Андрій Володимирович	Всеукраїнська громадська організація «Громада Рибалок України»	avnkiev@gmail.com 099-417-82-40
--------------------------------	--	---

Відповідальний секретар

СІМКОВА Євгенія Євгенівна	Міндовкілля начальник Відділу з публічних комунікацій та зв'язків з громадськістю	jen.simkova@gmail.com 097-710-90-79
------------------------------	--	---

ВІДХОДИ

Комітет з питань екологічної безпеки та управління відходами

ГОДОВСЬКА Тетяна Борисівна	ГО «Центр сучасних інновацій»	godovskatetyana@gmail.com 050-313-81-94
-------------------------------	----------------------------------	---

Про управління небезпечними відходами які утворились внаслідок руйнації будівель і споруд внаслідок російських обстрілів, зокрема тих що містять азбест

Рекомендація до Міндовкілля виступити з ініціативою імплементації протоколу UNDP по управлінню азбестовмісними відходами та матеріалами на законодавчому рівні.

Законопроект № 6077 «Про заходи щодо запобігання та зменшення негативного впливу пластикових виробів на навколишнє середовище»

Надання рекомендацій, схвалених ГР.

Про деякі проблемні питання отримання дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів пов'язані з оцінкою впливу на довкілля (за зверненням Об'єднання «УКРВТОРМА»).

Участь в зустрічі Міндовкілля з бізнесом (асоціації, спілки та інші)

Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку видачі (відмови у видачі, анулювання) дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів»

Проект наказу Міндовкілля «Про затвердження Методичних рекомендацій з підготовки звіту з ОВД для операцій у сфері поводження з небезпечними відходами»

ДЕРЖАВНИЙ КОНТРОЛЬ ТА ЗАПОБІГАННЯ ЗАБРУДНЕННЮ

Комітет з питань контролю дотримання природоохоронного законодавства

ЛАМПІКА Тетяна Вікторівна	Громадське формування з охорони громадського порядку «Екологічний патруль»	ecopatruill@gmail.com 098-541-25-72
------------------------------	--	---

Комітет з питань промислової екології та надрокористування

ЖИЛА Павло Броніславович	Федерація металургів України	prom-eko@ukr.net 067-563-21-82
-----------------------------	------------------------------	---

Створення Національного реєстру викидів та перенесення забруднюючих речовин, формування та реалізація державної політики в цій сфері.

Надання рекомендацій щодо ведення Реєстру, схвалених ГР.

Стан здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності в частині що стосується дотримання природоохоронного законодавства під час воєнного стану та про необхідність внесення змін до законодавства у цій сфері

Доручення головам комітетів ГР з питань контролю дотримання природоохоронного

законодавства (Т. Лампіка) та з питань екологічної оцінки та ОВД (О. Картавцев) розробити рекомендовану форму звернення до Держекоінспекції щодо виявлених фактах наявності загрози, що має значний негативний вплив на захист навколишнього природного середовища разом з поясненням до неї.

Проект рішення Уряду, який вносить зміни до Концепції реформування системи державного нагляду у сфері захисту довкілля.

Презентація антикорупційних аспектів реформи системи державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього середовища.

Заклик до проведення публічного розгляду результатів аналізу діючої Концепції реформи з оцінкою стану її реалізації, причинами та наслідками невиконання.

Залучення до підготовки проекту змін експертів Робочої групи з питань розробки законодавчих ініціатив щодо імплементації в українське законодавство норм і рекомендацій ЄС у сфері екологічного контролю, екологічної шкоди та екологічної відповідальності, представників Держекоінспекції, громадської ради та інших організацій які здатні посилити потенціал Міністерства в роботі над актуалізацією Концепції.

Доручення Комітету громадської ради з питань контролю дотримання природоохоронного законодавства (Т. Лампіка) зі залученням членів і експертів ГР підготувати рекомендації, зміни щодо Концепції.

КЛІМАТ, ЗАХИСТ ОЗОНОВОГО ШАРУ ТА МОНІТОРИНГ ДОВКІЛЛЯ

Комітет з питань зміни клімату та захисту озонового шару

КУРУЛЕНКО Святослав Сергійович	Комітет підприємців з питань природокористування та охорони довкілля Торгово- промислової палати України	s_kurulenko@ukr.net 050-326-44-82
-----------------------------------	---	---

Міжвідомча робоча група з розгляду проектів цільових екологічних (зелених) інвестицій при Міндовкілля. Участь в роботі у складі робочої групи (С.С. Куруленко). Розглянуті пропозиції та прийняті рішення щодо залучення інвестицій для скорочення викидів парникових газів автомобільного транспорту.

Міжвідомча комісія з питань здійснення державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря при Міндовкілля. Участь в роботі у складі робочої групи (С.С. Куруленко). Розгляд Програми державного моніторингу галузі охорони атмосферного повітря по зонам (областям). Рішення надіслані до Облдержадміністрацій.

Розробка системи торгівлі викидами ПГ в Україні

Участь в роботі робочих груп при Міндовкілля, проектів МТД з розробки системи торгівлі викидами ПГ в Україні. Розглянуті питання формування системи торгівлі викидами парникових газів в Україні. Рекомендації надані Комітету ВР з екологічної політики та природокористування.

Засідання Комітету ГР з Комітетом ТППУ з питань:

1. Про виконання Закону України “Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів”
2. Проект Закону України “Кагалійська поправка до Монреальського протоколу про речовини, що руйнують озоновий шар”

Онлайн зустріч “Круглий стіл щодо впровадження СТВ в Україні” за участю Міндовкілля, міжнародних та українських експертів, громадськості

Міжвідомча комісія з питань моніторингу довкілля. Участь в роботі у складі Комісії (С.С. Куруленко, Т.В. Лампіка).

ВЕРЕМІЙЧИК Георгій Костянтинович	Національний екологічний центр України	veremiychyk@gmail.com 044-227 42 21 050 441 74 41
-------------------------------------	---	--

Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України з Європейським Союзом надані пропозиції та зауваження НЕЦУ до проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення розвитку судноплавства внутрішніми водними шляхами, реєстр. №9282 від 10.05.2023. Висловлені застереження щодо потенційних корупційних ризиків, закладених у проекті Закону.

Взято участь у зустрічі української громадськості з Комісаром ЄК з питань навколишнього середовища, океанів і рибальства Вірґініюсом Сінкявічюсом з приводу підготовки України до вступу до ЄС у сфері охорони довкілля.

Надані Міндовкілля пропозиції до другої редакції Плану відновлення України.

[I. До розділу Напрямок 4: «Збереження природних екосистем і біологічного різноманіття, відновлення та розвиток природоохоронних територій та об’єктів»

1. Надані рекомендації Міндовкілля до підрозділу Завдання на досягнення цілі:
  - 1.1. «Розробити програму «Скорочення та остаточної відмови від торфовидобутку з метою зменшення антропогенного тиску на клімат та підвищення водних запасів країни». Термін виконання – липень 2023 року.
  - 1.2. «Запровадити мораторій на видачу дозволів на розробку торфовищ до затвердження програми «Скорочення та остаточної відмови від торфовидобутку з метою зменшення антропогенного тиску на клімат та підвищення водних запасів країни». Термін – травень 2023.
  - 1.3. «Надати кожному з торфовищ статус заказників/пам’яток природи/заповідних урочищ залежно від можливостей». Термін – липень 2024.
  - 1.4. Ратифікувати Стратегію ЄС щодо біорізноманіття до 2030 року.*

II. До розділу «Завдяки реалізації завдань Плану відновлення очікується досягнення таких результатів»

1. Надані рекомендації Міндовкілля пункт про біодуки викласти у такій редакції: «побудовано щонайменше 15 екодуків (біопереходів) на шляхах міграції тварин, але не менше ніж передбачено нормативними документами ЄС при будівництві та експлуатації лінійних транспортних споруд.

2. Скоригувати у бік зменшення показник щодо збільшення лісистості території країни (зараз у плані зазначено збільшення до 18%).]
3. **Оприлюднено** допис про розвиток дискусії громадськості з Урядом України щодо майбутнього континентального водного шляху Е40 Гданськ – Херсон.

<https://necu.org.ua/materialy-zymovoyi-sesiyi-mizhnarodnoyi-karpatskoyi-shkoly-stalyi-rozvytok-karpats>

[КШ-2023 зимова-сесія Матеріали.pdf](#) (Ст. 46)

5. Взято активну участь у обговоренні на засіданні Громадської ради заходів Міндовкілля, спрямованих на реформування Державної екологічної інспекції України, надані пропозиції щодо врахування особливостей воєнного стану.

6. Надіслано до Кабінету Міністрів України звернення НЕЦУ з приводу рішення Уряду про схвалення проєкту будівництва нового Каховського гідровузла яке пітримано громадською радою.

У Зверненні зокрема йдеться:

«Кабінет Міністрів України постановою від 18 липня 2023 р. № 730 затвердив експериментальний проєкт «Будівництво Каховського гідровузла на р. Дніпро. Відбудова після руйнування Каховської ГЕС та забезпечення сталої роботи Дніпровської ГЕС у період відбудови» (далі – експериментальний гідропроєкт). Зазначене рішення було ухвалено без консультацій з науковим та експертним середовищем, без обговорення з громадськістю, без стратегічної екологічної оцінки – лише за пропозицією приватного акціонерного товариства «Укргідроенерго». Вартість проєкту сягає більше 2 млрд. доларів США. Оголошено про наміри розпочати роботи якомога скоріше. ...

Варто звернути увагу, що Кабінет Міністрів України Постановою від 18 липня 2023 р. № 730 проігнорував вимоги низки законів України, зокрема «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про оцінку впливу на довкілля», адже у п. 7 Порядку реалізації експериментального гідропроєкту зазначено:

«7. Реалізація експериментального проєкту здійснюється без відведення земельних ділянок, відповідності містобудівній документації, отримання містобудівних умов та обмежень забудови земельної ділянки, проведення оцінки впливу на довкілля, отримання експертного висновку щодо проєктної документації на будівництво об'єктів, отримання права на виконання будівельних

робіт, а також без використання Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва та оформлення речових прав на земельні ділянки».

Варто зазначити, що жоден український Закон не уповноважує Кабінет Міністрів України схвалювати «експериментальні» гідропроєкти вартістю понад 2 млрд. дол. США у такий спосіб та ще й під час війни.

Навіть п.3, ст. 9 Закону України «Про правовий режим воєнного стану»² тут також не допоможе, як і додавання слова «експериментальний» до назви проєкту. Адже рішення про будівництво Каховської ГЕС не належить до категорії, для якої «негативні наслідки яких неможливо було передбачити або які охоплюються виправданим ризиком». За ухвалені рішення доведеться відповісти, як і за те, чому не були залучені до підготовки

рішення фахівці різних галузей, а лише приватного акціонерного товариства «Укргідроенерго», чому не були проведені консультації з громадськістю і, врешті, за пріоритетність спрямування коштів.

Враховуючи, що Каховська ГЕС більше не підлягає відновленню, необхідно обговорювати нові рішення на заміну Каховської ГЕС, виходячи з сучасних умов і обставин.

Закликаємо Вас призупинити виконання рішення Кабінету Міністрів України від 18 липня 2023 р. № 730 та ініціювати його перегляд. Створити робочу групу науковців, експертів, громадськості для розроблення комплексного рішення відновлення постраждалої території. Доручити робочій групі підготувати проєкт нового рішення щодо майбутнього зруйнованої Каховської ГЕС. Провести процедури стратегічної екологічної оцінки та громадських слухань підготовленого рішення, а також оцінку впливу на довкілля розробленого проєкту.

Запевняємо Вас, що конструктивний діалог Уряду України з громадськістю лише посилить легітимність ухвалених Урядом рішень.

Рішенням про відновлення Каховського водосховища Уряд порушив Водний Кодекс України. Відповідно до Статті 82 Кодексу в частині регулювання стоку річок, створення штучних водойм. З метою збереження екологічного та хімічного стану річок забороняється споруджувати в їх басейні водосховища і ставки загальним обсягом, що перевищує обсяг стоку даної річки в розрахунковий маловодний рік, який спостерігається один раз у двадцять років. Каскад дніпровських водосховищ акумулював 43,7 км³ води, з них Каховське - 18,2 км³ (42%). Середньо багаторічний об'єм стоку Дніпра в гирлі становить 53 км³, у маловодні роки стік Дніпра зменшується до 43,5 км³.»

ВІДКРИТІ ДАННІ ТА ЦИФРОВІЗАЦІЯ

Відкриті дані, що стосуються довкілля в умовах війни.

Розгляд цієї теми на засіданні та надання рекомендацій, схвалених ГР.

ОВД

Комітет з питань екологічної оцінки та оцінки впливу на довкілля

КАРТАВЦЕВ Олег Миколайович	ГС «Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування»	okartavtsev@gmail.com 067-408-33 -06
-------------------------------	---	--

Реалізація державної політики та дотримання законодавства у сфері ОВД на регіональному рівні (у тому числі розгляд звернення ГО «Екологічний Патруль»).

Рекомендація директору Департаменту екології та природних ресурсів Дніпропетровської ОДА (К. Шаповалова) поглибити комунікацію з громадськістю та іншими заінтересованими роботами, надавати публічні роз'яснення щодо правомірності своїх дій, які мають вплив на сталий розвиток виробництва, зокрема у дозвільній сфері.

Рекомендація голові комітету ГР з питань контролю дотримання природоохоронного

законодавства (Т. Лампіка) провести консультації зі скаржниками і винести на розгляд конкретні факти з ознаками порушення Департаментом законодавства (за наявністю таких фактів).

Рекомендація для Міндовкілля розробити і реалізувати план заходів по взаємодії з ОДА щодо координації в реалізації державної екологічної політики на регіональному рівні.

Рекомендації щодо проєкту постанови Кабміну «Про внесення зміни до пункту 2 додатка 1 до постанови Кабміну від 13 грудня 2017 року №1010 про ОВД, відходи та дозволи

Переробка вторинної сировини та стан справ із роботою комбінатів-заготівельників вторинної сировини, зниження ВВП та процедури ОВД.

Розгляд правової колізії у проєкті Правил отримання дозвільних документів на здійснення операцій з оброблення відходів пов'язані з ОВД.

Надання рекомендацій до змін критеріїв визначення планованої діяльності, яка не підлягає ОВД, та критеріїв визначення розширень і змін діяльності та об'єктів, які не підлягають ОВД.

Рекомендація внесення зміни до постанови №1010 і виключення деякі видів відходів паперу та картону, пластмас, багатошарової упаковки, металевої тари та текстилю, відповідно до рекомендацій ГР. А також обговорення всіх пропонуваніх змін з профільним заступником міністра та керівництвом структурного підрозділу в робочому порядку.

ПРИРОДНІ РЕСУРСИ

Комітет з питань лісової політики та сталого управління лісами

КРАВЕЦЬ Павло Васильович	Товариство лісової сертифікації в Україні	kravets.fsc.ua@gmail.com 067-502-38-45
-----------------------------	--	---

Реформа екологічних фінансів

Розгляд цієї теми на засіданні та надання рекомендацій, схвалених ГР.

ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНИЙ ФОНД, ЕКОМЕРЕЖА І ЗБЕРЕЖЕННЯ БІОРИЗНОМАНІТТЯ

Комітет з питань природно-заповідного фонду, екомережі і збереження біорізноманіття

КОНІЩУК Василь Васильович	Екологічна асоціація «Західне Полісся – заболочений край»	konishchuk_vasyl@ukr.net (097) 700-75-34
------------------------------	---	---

Клопотання ГР на адресу Міндовкілля щодо присвоєння почесного звання «Заслужений природоохоронець України» Коніщуку Василю Васильовичу

Розгляд цієї теми на засіданні та взяття інформації до відома.

Про необхідність внесення змін по нових видах класу Променеперих риб та збільшення розмірів компенсації за незаконне добування, знищення або пошкодження видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України

Надання рекомендацій, схвалених ГР.

Про порядок призначення на посади керівників НПП в умовах воєнного стану (за результатом розгляду Міністерством попередніх рекомендації громадської ради)

Підтримка рішення Міндовкілля щодо проведення консультації з Комітетом ГР з питань природно-заповідного фонду, екомережі і збереження біорізноманіття (В. Коніщук, д.б.н.) з питань призначення директорів НПП.

Про створення гідрологічного заказника (комплексної пам'ятки місцевого значення) озеро Тельбин, в Дніпровському районі міста Києва.

Підтримка ГО Містобудівна платформа «Ренесанс» щодо створення гідрологічного заказника (комплексної пам'ятки місцевого значення) озеро Тельбин, в Дніпровському районі міста Києва та подання відповідного клопотання до Київської міської ради, Департаменту захисту довкілля та адаптації до змін клімату, КМВА.

Звернення до Міндовкілля з проханням надати роз'яснення щодо повноважень військових адміністрацій та органів місцевого самоврядування створювати чи оголошувати території та об'єкти природно-заповідного фонду місцевого значення.

ОСВІТА, НАУКА ТА СТАЛИЙ РОЗВИТОК

Комітет з питань освіти, науки та сталого розвитку

ПОТОЦЬКА Світлана Олександрівна	Чернігівська обласна організація Українського Товариства охорони природи	s_pototska@ukr.net 097-721-68-52
------------------------------------	---	---

Рішення, схвалені на Форумі громадянського суспільства Україна – ЄС

Підтримка членами ГР та обговорення подальших кроків.

Про визначення та статистичну звітність екологічних товарів, послуг та технологій

Участь членів ГР у підготовці матеріалів та обговорення зазначеної теми.

Участь в реалізації плану заходів Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021 – 2026 роки

Про реалізацію заходів Стратегії, зокрема щодо питань ресурсного та фінансового забезпечення реалізації таких заходів.

Представлення екологічної гри про стале споживання «Довколо» для шкіл, а також презентація Наказу про Конкурс проектів інститутів громадянського суспільства «Стале споживання – краще для тебе і для довкілля». Він проводиться Міндовкілля в партнерстві з громадською радою та іншими заінтересованими органами, установами, закладами і організаціями на виконання підпункту 5 пункту 37 плану заходів до 2024 року щодо реалізації Стратегії.

Метою Конкурсу є створення сприятливих умов для розвитку громадських ініціатив та діяльності інститутів громадянського суспільства (надалі – ІГС) в реалізації інформаційно-просвітницьких проектів спрямованих на сприяння формуванню в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва.

Були визначені перші кроки по організації Конкурсу проектів інститутів громадянського суспільства «Стале споживання – краще для тебе і довкілля» у 2023 році, які після узгодження з Міністерством опубліковані на сайті органу, разом з повідомленням про початок Конкурсу та умови участі в ньому.

ІНШІ НАПРЯМИ

Про результати проведеної Міндовкілля первинної оцінки стану імплементації актів права Європейського Союзу (селф-скринінгу) на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 28.02.2023 №189

Презентація результатів проведеної Міндовкілля первинної оцінки (селф-скринінгу) стану імплементації актів права ЄС (acquis ЄС), яка була проведена в дуже стислі терміни спільними зусиллями Міністерства, офісу підтримки реформ та окремих організацій на волонтерських засадах, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 28.02.2023 №189.

ГР надані пропозиції щодо якості перекладу та узгодженості термінології при імплементацію актів права і ЄС, узгодження взаємопов'язаних національних нормативно-правових актів до актів права ЄС, задля уникнення правових колізій, та застосування комплексного підходу з глибинним аналізом усіх реформ й визначенням чіткої послідовності прийняття актів права, стандартів та управлінських рішень.